

RESURSELE DE PRODUCȚIE. CE SUNT FACTORII DE PRODUCȚIE?

Irina Bulei, Grup Școlar „Ion Mincu”, Deva

INTRODUCERE

Cunoștințe economice

O activitate economică nu se poate desfășura fără resurse sau factori de producție. Factorii de producție reprezintă etalonul pe baza căruia se pot face cele mai precise anticipări cu privire la deciziile adoptate de producători.

Deprinderi intelectuale

Elevii vor exercita raționamentul de tip economic pentru a explica deciziile întreprinzătorilor care achiziționează și combină factori de producție în vederea producerii bunurilor și serviciilor cerute pe piață.

CONCEPTE

- Resurse-factori de producție
- Munca
- Natura
- Capitalul

STANDARDELE DE CONȚINUT

Resursele de producție sunt limitate. De aceea, oamenii nu pot avea toate bunurile și serviciile pe care le doresc. Producătorii trebuie decid ce anume vor produce, ce întrebuintare vor da resurselor limitate de care dispun, optând pentru anumite bunuri și renunțând la altele.

Elevii vor fi capabili să utilizeze noțiunea de factori de producție pentru a putea identifica importanța acestora pentru întreprinzător și a estima efectele progresului cantitativ și calitativ al factorilor de producție la nivel de firmă.

OBIECTIVELE LECȚIEI

Elevii vor :

1. identifica și analiza principalii factori de producție necesari în organizarea unei activități economice eficiente;

2. estima progresul calitativ și cantitativ al unei firme.

DESCRIEREA LECȚIEI

În această lecție elevii interpretează rolul de membri ai consiliului de administrație care adoptă decizii referitoare la producția firmei: ce și cât vor produce, ce factori de producție vor achiziționa. În discuțiile care urmează jocului de rol sunt clarificate conceptele de factori de producție, muncă, natură, capital, capital fix, capital circulant, uzură, uzură fizică, uzură morală.

TIMPUL NECESAR: 1 oră

MATERIALE

- Coli de hârtie, markere
- Bandă adezivă (scotch)
- Fișa de lucru nr. 1: *Factorii de producție*

PROCEDEE

1. Anunțați elevii că în această lecție vor învăța despre factorii de producție. Invitați-i să participe la un joc în care interpretează rolul de întreprinzători. Explicați-le că întreprinzătorii sunt persoane care își asumă riscul inițierii unei activități economice. Ei decid în legătură cu activitatea firmei.

2. Împărțiți clasa în grupuri de câte 4 elevi. Fiecare grup va fi un „consiliu de administrație” care trebuie să decidă ce va produce firma și ce resurse trebuie să achiziționeze pentru a produce bunurile respective. Puneți la dispoziția grupurilor coli de hârtie și markere.

Timp de lucru: 5 minute.

3. După expirarea timpului alocat, cereți fiecărui grup să prezinte lista resurselor de producție de care are nevoie. Comentați aceste liste, evidențiind elementele comune. Apoi, cereți elevilor să grupeze resursele respective în categorii de resurse și să indice criteriul pe care l-au folosit. Conduceți discuția către concluzia că resursele de producție necesare sunt de trei feluri:

- resurse de muncă;
- resurse naturale;
- resurse de capital.

Obs. Explicați elevilor că banii nu sunt bunuri de capital sau de producție, ci capital financiar. Puteți să prezentați următoarea situație:

O casă de modă nu are bani, dar are bucăți de material Lycra de culori diferite, 2 mașini de cusut, 1 mașină triploc, 2 foarfeci și ață colorată. Cu acestea se pot confecționa bluze, fuste, rochiile etc. Dar dacă, în locul lor, firma ar avea doar bani, nu s-ar produce nimic. Banii nu sunt factori de producție.

Faceți distincție între resurse potențiale și resurse efective de producție (factori de producție = resurse atrase, alocate și consumate în producție).

4. Discutați despre rolul și importanța fiecărui factor de producție. Întrebați clasa:

Ce s-ar întâmpla dacă respectiva casă de modă nu ar avea designer sau croitorese? (Răspuns: *Nu s-ar desfășura nici o activitate economică.*)

Completați răspunsul elevilor subliniind faptul că singure, bunurile de capital nu produc nimic. Munca este, deci, factorul activ și determinant al producției. Faceți distincție între munca fizică și cea intelectuală și prezentați principalele schimbări care au intervenit la nivelul muncii în decursul timpului (creșterea importanței muncii intelectuale, a gradului de calificare a lucrătorilor, a productivității muncii, reducerea timpului de muncă).

Opțional: Discutați cu elevii despre importanța educației pentru formarea profesională.

5. Întrebați:

Ce s-ar întâmpla dacă respectiva casă de modă nu ar dispune de resurse naturale, de exemplu de un teren unde să-și desfășoare activitatea? (Răspuns: *Nu s-ar desfășura nici o activitate economică.*)

Completați și de data aceasta răspunsul elevilor, subliniind faptul că resursele naturale reprezintă factorii originari ai oricărei activități economice. Pentru agricultură, pământul este factorul de producție fundamental.

Opțional: Discutați cu elevii despre caracterul limitat al resurselor naturale și necesitatea protejării lor.

6. Întrebați:

Ce s-ar întâmpla dacă respectiva casă de modă nu ar avea mașini de cusut, foarfeci, material sau ață? (Răspuns: *Nu s-ar desfășura nici o activitate economică.*)

Completați și de data aceasta răspunsul, explicând faptul că bunurile de capital participă în mod diferit la activitatea economică. Bunurile de capital care se consumă treptat și se înlocuiesc după mai mulți ani de utilizare (de exemplu, foarfeca, mașina de cusut) formează capitalul fix (K_f), iar cele care se consumă integral în cadrul unui singur proces de producție și se înlocuiesc la fiecare ciclu formează capitalul circulant (K_c). Explicați faptul că, în timp, capitalul fix se uzează și distingeți între uzura fizică (degradarea fizică și pierderea capacității de funcționare) și cea morală (caracterul depășit al utilajelor în funcțiune în raport cu utilajele noi, performante).

7. Concluzionați subliniind faptul că, deși fiecare factor de producție are un rol diferit în cadrul procesului de producție, totuși, pentru desfășurarea activității sunt necesari toți factorii de producție. Activitatea nu s-ar putea desfășura în absența unuia sau a altuia.

EVALUARE

Distribuiți elevilor Fișa de lucru nr. 1: *Factorii de producție* și cereți-le să le completeze cu exemple. Recomandați-le să folosească lista resurselor pe care au întocmit-o inițial, în calitate de membri ai „consiliului de administrație”. Numiți elevi care să prezinte clasei exemplele date și cereți colegilor lor să confirme sau să infirme corectitudinea răspunsului.

ÎNCHEIERE

Împreună cu elevii stabiliți următoarele concluzii:

- Orice activitate economică presupune utilizarea unor **resurse naturale, de muncă și de capital**. Acestea sunt **resurse** sau **factori de producție**.
- **Munca** este factorul activ și determinant al producției de bunuri economice.
- **Natura (pământul)** este cadrul de desfășurare a a oricărei activități umane.
- **Capitalul tehnic (fix și circulant)** este format din bunuri utilizate pentru producerea altor bunuri. Capitalul este etalonul fiecărei activități economice atât la nivel calitativ cât și cantitativ.
- Eficiența unei activități economice depinde de modul de combinare a factorilor de producție, astfel încât să fie legați organic și să permită dezvoltarea firmei

EXTINDERI

1. Cereți elevilor să analizeze situația în care firma se confruntă cu o dificultate majoră: produsele ei nu mai sunt cerute pe piață.

Invitați elevii să se grupeze în „consiliile de administrație” inițiale și cereți-le să adopte o decizie.

2. Cereți grupurilor să realizeze afișe înfățișând cadrul de desfășurare a activității economice pe care „o desfășoară”, firma în mediul ei încojurător. Realizați o mini-expoziție cu aceste afișe. Invitați elevii „să viziteze” expoziția. Fiecare grup va desemna un elev care să prezinte „vizitatorilor” afișul realizat.

3. Prezentați „consiliilor de administrație” următoarea situație:

Firma dvs. a participat la concursul „Cele mai bune firme din localitate” organizat de primărie. Juriul a decis că nu puteți fi premiați deoarece aparatura de care dispuneți nu este performantă, iar clădirea în care vă desfășurați activitatea nu se situează, din punct de vedere estetic, la nivelul standardelor.

Cereți fiecărui „consiliul de administrație” să propună o strategie de investiții care să permită firmei să concureze cu succes în anul următor.

FACTORII DE PRODUCȚIE

Numele elevului _____

Completați spațiile libere cu exemple din firma proprie:

MUNCA	NATURA	CAPITALUL
Activități desfășurate în firmă	Sediul firmei	Capital fix
Muncitori		
Efort fizic	Modalități de regenerare a terenului	Capital circulant
Efort intelectual		
Timp de lucru		